

DEN NORSKE KIRKE

Haugesund kirkelige fellestråd

FORNYINGS-, ADMINISTRASJØ
OG KIRKEDEPARTEMENTET

15 SEPT 2010

SAKSNR: 2010 01734-111

Fornyings-, adm. - og kirke departementet

Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref:
2010/81-0

Saksbeh:
Merethe Endresen

Arkivkode:
500

Dato:
09.09.2010

Høringsuttalelse - endringer i gravferdslov og kirkelov

Haugesund kirkelige fellestråd behandlet saken på sitt møte 07.09.10 i sak 10/20 og fattet følgende vedtak:

De aller fleste forslagene til endringer i gravferdsloven og kirkeloven synes Haugesund kirkelige fellestråd er nødvendige endringer.

Et unntak er forslaget om endring i gravferdslovens § 5 om vigsling av gravlund. Haugesund kirkelige fellestråd mener at det ikke er behov for endringer i denne paragrafen. Det er viktig og rett å ta vare på minoritetene, men 90% ønsker kristen gravferd. Disse må det også tas hensyn til.

Haugesund kirkelige fellestråd ønsker ikke at setningen i §2 i gravferdsloven som sier at kirkegård i alminnelighet skal legges i nærheten av en kirke oppheves. Vi foreslår at setningen endres til ...så langt det er mulig legges i nærheten av en kirke. Når så stor del av den norske befolkning ønsker å ha kirkelig begravelse, tror vi at kirkerommet er viktig for den enkelte. Hvis kirkene i mindre grad skal brukes til gravleggingsseremonier, må det alltid bygges seremonirom på nye gravplasser. I om at så stor del av befolkningen velger kirkelig begravelse, er dette både upraktisk og uøkonomisk for samfunnet.

Haugesund kirkelige fellestråd hadde sett det som nyttig om det forelå en uttalelse om prisnivå på gravlegging i særskilt tilrettelagt grav for avdød som ikke hadde bopel i aktuell kommune. Det vil være uheldig med for store forskjeller i prisene mellom de ulike kommunene.

VURDERING:

Haugesund kirkelige fellestråd takker for anledningen til å avgi uttalelse vedrørende aktuelle foreslåtte endringer i Gravferdslov og Kirkelov.

Endringer i gravferdslov:

Forslag til endring i gravferdslovens § 1. Hvor gravlegging skal skje

Kirkelig fellestråd skal yte tjenester for hele befolkningen, uavhengig av tro eller kulturell bakgrunn. Dermed stiller lokalkirkens arbeid med kirkegårdspolitikken andre krav når det gjelder rolleforståelse og nøytralitet enn øvrig kirkelig virksomhet. Haugesund kirkelige fellestråd mener at vi i alle tilfeller gravlegger med respekt for den avdødes religion eller livssyn. Vi legger til rette så langt det lar seg gjøre i forhold til norsk

lovgivning. Vi har også kontroll på at vi har nok tilgjengelige graver som er særskilt tilrettelagt.

Det er likevel greit at dette leddet kommer som et tillegg i gravferdsloven for å tydeliggjøre vårt ansvar.

Forslag til endring i gravferdsloven § 6. Rett til grav

Dette er et område nærliggende kommuner helt klart bør kunne samarbeide om.

Vi planlegger å lage et nytt muslimsk gravfelt når Udland gravlund skal utvides. Det er da naturlig å kunne tilby nærliggende småkommuner å kunne bruke dette hvis de har behov. Det vil bli mer aktuelt når regningen sendes kommunen/fellesrådet i stedet for pårørende. Det hadde vært til hjelp hvis departementet kunne si noe om en beløpsmal for denne tjenesten. Det er uheldig hvis prisene varierer for mye mellom ulike kommuner.

Forslag til endring i gravferdslovens tittel og diverse bestemmelser

I Haugesund har en ikke brukt begrepet kirkegård. Her er alle gravplassene navnet som gravlund. Dette kommer kanskje av at gravplassene ikke ligger i direkte tilknytting til kirkene. Denne begrepslovendringen vil ikke ha noen betydning for oss.

Vi må ikke glemme at de aller fleste blir gravlagt etter Den norske kirkes ordning. Det er både praktisk å ønskelig at disse gravferdene skjer fra kirkene, iallefall der det er gravplass i nærheten av kirkebygget. Etter vår mening er kirkerommet viktig og sentralt også for gravferdsseremoni. Det er fint å tenke at selve kirkerommet er en god ramme helt fra vugge til grav.

Hvis kirkene i mindre grad skal brukes til gravleggingsseremonier, må det alltid bygges seremonirom på nye gravplasser. Iom at så stor del av befolkningen velger kirkelig begravelse, er dette både upraktisk og uøkonomisk for samfunnet.

Mange steder, spesielt i de store byene, ligger ofte gravlundene langt fra kirkebyggene pga plassmangel rundt kirkene. Loven om at gravlundene skulle legges i nærheten av kirke har skapt problemer for disse. Det er på denne bakgrunn greit at det kommer endringer i denne loven.

Det hadde vært fint om loven heller kunne endres til *.....og så langt som mulig i nærheten av en kirke*, i stedet for å tas ut av loven.

Forslag til endring i gravferdsloven § 5. Vigsling av gravlund

Allerede fra den tidligste kristne tid i vårt land ble kirkegårdene vigslet og det ble krevd at folk skulle gravlegges i vigslet jord. Vigslingen innebærer ikke at det skjer noe med jordsmonnet, men derimot at kirkegården blir helliget. Det har gjennom alle tider vist seg at det er viktig for folk å bli gravlagt nettopp i kirkegårdens vigslede jord. Mange finner hvile i bevisstheten om det. Etter den evangelisk lutherske forståelse av vigslingen betyr det at Bibelens ord om oppstandelsen fra de døde skal lyde på kirkegården før den tas i bruk. Vigsling bygger på Bibelens ord om at "alle ting helliges ved Guds ord og bønn". Å vigsle er å innvie, og å ta unna det som hører Herren til.

Slik vigslingen fungerer i dag så er det vanlig at Den norske kirke vigsler hele anlegget med unntak av visse gravfelt som har tilrettelagte graver for annerledes troende.

Igjen vil vi påpeke at 92% av gravferdene i Norge skjer etter Den norske kirkes ordning. Selv om ikke vigsling av gravlund har en stor teologisk betydning, så tror vi at vigslingen betyr mer for den enkelte enn det en kanskje tror.

Haugesund kirkelige fellesråd er opptatt av at gravlundene våre skal være mer enn en park. Kanskje vigslingen er med på å bevisstgjøre oss dette?

Shoaib M. Sultan i Islams råd uttaler: *"Vi blir møtt med stor respekt og forståelse fra Den norske kirke i spørsmålet om gravferd. Det kan virke som om myndighetene prøver å sikre rettighetene til en gruppe ved å trække på en annen. Det synes jeg er det viktigste i denne saken. Man må respektere at de kristne ønsker å gravlegge sine i vigslet jord. Argumentet med å avkristne Norge for å tilpasse seg minoriteter, synes jeg blir helt feil.*

For muslimer er det ikke så viktig om jorden er vigslet eller ei," sier Sultan som vil ha seg frabedt at fjerningen av vigsling gjøres på vegne av minoriteter som han selv.

Generalsekretær i Human-Etisk Forbund, Kristin Mile sier: "for oss er vigsling en del av det overnaturlige, så det spiller selvsagt ingen rolle om vi blir gravlagt i vigslet jord eller ikke"

§ 5 lyder slik i dag: *Den norske kirke og registrerte trossamfunn som er virksomme på stedet, skal gis anledning til å vigsle kirkegård eller deler av den.*

Haugesund kirkelige fellestråd kan ikke se at det er nødvendig med en endring av denne loven.

Forslag til endringer i gravferdslovens § 10,12 og 13

Denne lovendringen hilses velkommen. Vi må i alt for mange tilfeller bruke unntaksregelen her, spesielt i forhold til kremasjon. Det er vanskelig å være ferdig med både seremoni og kremasjon allerede 8 dager etter dødsfallet.

Forslag til endring av gravferdslovens § 20 og § 9 Kirkelige medvirkning ved askespredning

Haugesund kirkelige fellestråd mener at det er greit at dette tas ut av gravferdsloven, men understreker viktigheten av at dette temaet blir regulert gjennom kirkelig regelverk.

Forslag til endring i gravferdslovens §4. Anlegg m.v. av gravlund og krematorium

I Haugesund tilhører ikke gravlundene et enkelt sogn. Kommunens innbyggere kan fritt velge hvilken gravlund de ønsker å bruke til gravlegging. Når det da skal utvides eller anlegges ny gravlund, må alle tre menighetenes menighetsmøte uttale seg om saken. Dette er et komplisert regelverk som krever mye administrasjon.

I praksis vil gravlunder ikke kunne anlegges, utvides eller nedlegges uten at kommunen gir sin tilslutning til dette. Kommunen har budsjettmyndighet og bispedømmerådet har planmyndighet. Vi mener at kirkelig fellestråd ivaretar menighetsmøtets rolle i disse sakene og synes at denne lovendringen er fornuftig.

Forslag til endring av gravferdslovens § 6 og 9

Dette er nødvendige endringer i dagens samfunn.

Forslag til endring i gravferdslovens § 10. Kremasjon

Slik forslaget til ny § 10 lyder, er slik vi praktiserer ønsket om kremasjon. Det er fint at dette nå blir enda tydeligere i loven.

Forslag til endring i § 10 fjerde ledd og i § 11

Her er jeg helt enig med departementet. Dette punktet i loven har vi ikke klart å følge opp. Det er sjelden vi har fått forelagt dødsmelding før gravferden.

Forslag til endring i gravferdslovens § 23a. Krigsgraver m.v

På Vår Frelses gravlund er det 44 engelske krigsgraver som vi steller. Regning sendes Krigsgravtjenesten. Krigsgravtjenesten pleier å komme på årlig inspeksjon av gravene. Vi steller også noen få andre krigsgraver. Noen er navngitt og andre står det f.eks: "ukjent sjømann" på.

Krigsgravene er en viktig del av vår historie. Det hadde vært trist for kommende generasjoner hvis disse skulle blitt slettet. Det er fint at det kommer et punkt i gravferdsloven som ansvarliggjør oss som forvalter gravlundene på dette punktet.

Endringer i Kirkeloven:

Forslag til endring i kirkeloven vedrørende prestegjeld

Prostiet har erstattet prestegjeldet som prestens tjenestedistrikt. Prestegjeld har ikke noen betydning lengre og kan utgå som begrep.

Forslag til endring i kirkelovens § 3 tilhørighet og medlemskap

Kirkeloven bør ikke si noe annet enn barneloven. Dette er en nødvendig endring.

Forslag til endring i kirkeloven § 29. Krav om medlemskap m.v.

Politiattest.

KA har i lang tid jobbet med å få denne hjemmelen på plass og vi hilser endringen med glede. Vi har dessverre ikke vært forskånet for "overgrepssaker" i kirken heller. Vi har jobbet mye med retningslinjer for å forebygge seksuelle krenkelser men har manglet den delen der vi i en ansettelse kan be om politiattest. Det er på høy tid at også Den norske kirke får lov til å be om slik attest. De aller fleste av våre ansatte og veldig mange av de som jobber frivillig har på en eller annen måte kontakt med barn og unge. Vi kan selvfølgelig aldri gardere oss 100% mot at det ikke kan skje krenkelser hos oss, men politiattest er et godt virkemiddel i denne kampen.

Forslag til endring av § 29. Krav om medlemskap m.v.

Endringen om medlemskap for lærere ved teologisk fakultet støttes.

Forslag til endring i kirkeloven § 37. Kirkebokføring.

Kirkelig felleskontor i Haugesund, ved saksbehandler/kirkebokfører Olav Hagen, har i lang tid jobbet aktivt for å få elektroniske kirkebøker. Det er "presset på" både statsråd og departementet fra oss i dette spørsmålet. Hagen har regnet ut at han bruker ca 20% stilling til å føre kirkeboken manuelt. I tillegg blir denne også ført elektronisk. Vi synes det er helt unødvendig bruk av ressurser på en aktivitet som hører fortiden til. Vi synes det er bra at det nå legges til rette for at det lettere kan bli slutt på manuell føring av kirkebøker.

Forslag til endring av kirkeloven § 38 Saksbehandlingsregler

I flere sammenhenger kan det være bra at flere ulike organ kan se på et vedtak. Det å ha klageadgang gir en mer profesjonell struktur på driften vår.

KONKLUSJON

De fleste av lovendringene som er foreslått er etter Haugesund kirkelige fellesråds mening nødvendige endringer. Men, vi synes at grunnlaget for endringene blir feil når det vises til behovene religiøse og livssynsmessige minoriteter har i forbindelse med gravlegging. Disse behovene er blitt dekket selv om loven har hatt andre formuleringer.

Vi synes det ville være trist hvis all norsk lovgivning skal sekulariseres og viske vekk alle kristne tradisjoner landet vårt har stått for i hundrevis av år. Vi er enig med Islamsk Råd som sier at det nesten kan virke som om noen misbruker minoritetene ved å skyve de foran seg i argumentasjonen om nøytralitet. Fellesrådet i Haugesund tror det er viktig at kirken står litt imot denne nøytraliseringen og vi går derfor imot at vigsling av gravlund endres. Det hadde også vært fint om vi fortsatt kunne ha i lovverket at gravlund skal etableres så langt det er mulig i nærheten av kirke.

Med vennlig hilsen
Haugesund kirkelige fellesråd

Merethe Endresen
kirkeverge